

Commissiedebat Natuur

Position Paper IPO

Op 10 februari voert de Vaste Kamercommissie LNV een debat met de minister voor natuur en stikstof over natuur. Vanuit de provincies geven wij u graag enkele punten mee voor dit debat.

Provinciale rol in het natuurbeluid

Nederland staat voor grote maatschappelijke opgaven. In de fysieke leefomgeving spelen grote ruimtelijke opgaven: het bouwen van meer woningen, het opwekken van duurzame energie, stikstofreductie, natuurherstel en de transitie naar een meer duurzame landbouw. De provincies nemen de verantwoordelijkheid voor een integrale realisatie van deze transitie in onze fysieke leefomgeving.

Een belangrijke opgave is het bereiken van de Natura2000-doelstellingen. Binnenkort spreekt u nader over de stikstofproblematiek. Vermindering van stikstofdepositie is noodzakelijk voor het bereiken van de Natura2000-doelstellingen, maar is niet de enige weg om te komen tot een structurele oplossing. Daarvoor is ook inzet op de algehele verbetering van de natuur nodig, waarbij wij ons richten op de internationale opgaven voor waterkwaliteit, bodem, klimaat en biodiversiteit.

Provincies spelen als gebiedsregisseur een sleutelrol bij de realisatie van deze opgaven. Ze hebben goed zicht op de regionale opgaven en in de belangen van verschillende spelers in het gebied, maar hebben ook een sterk netwerk om integraal aan de opgaven te werken. Provincies zijn daarom als geen ander in staat om de opgaven en stakeholders met elkaar te verbinden en zo win-winsituaties te creëren. Op die manier kan verbetering van natuur effectief en in samenhang met andere opgaven worden gerealiseerd. Met onze [propositie voor het landelijke gebied](#) willen provincies een belangrijke bijdrage leveren aan de leefbaarheid en toekomst van het landelijk gebied door werk te maken van de stikstofproblematiek, natuurherstel in natuurgebieden en biodiversiteit. Provincies willen doen wat nodig is voor perspectief van het landelijk gebied.

Natuurherstel vordert, maar versnelling is nodig

In 2013 maakten Rijk en provincies afspraken in het Natuurpact over hoe natuur in Nederland gebiedsgericht verder te ontwikkelen en te beheren. Daarbij richten wij ons op duurzame instandhouding van internationale natuurwaarden (biodiversiteit), waarbij de natuur ook bijdraagt aan gezondheid, de beleavingswereld van mensen en een duurzame economie. Aansluitend hebben wij in 2020 in het Programma Natuur aanvullende afspraken gemaakt over extra inzet op natuurverbetering.

Provincies werken met natuurorganisaties, particuliere beheerders en agrariërs voortvarend aan de realisatie van deze opgaven. In het Natuurpact hebben Rijk en provincies afgesproken om tot en met 2027 80.000 hectare natuur extra aan te leggen binnen het Natuurnetwerk Nederland. Deze extra nieuwe natuur zorgt voor versterking en behoud van (kwetsbare) natuur en biodiversiteit. Tot en met 2020 is bijna 45.000 hectare natuur binnen het Natuurnetwerk Nederland ingericht. Dat betekent dat er voor de periode 2021 – 2027 een opgave van 35.000 hectare resteert.

De voortgang van deze opgave wordt gemonitord en jaarlijks gerapporteerd. In de zevende Voortgangsrapportage natuur, die in uw commissiedebat voorligt, hebben provincies geconstateerd dat een versnelling noodzakelijk is. Dit pakken wij op in een speciale taskforce, waarin wij samenwerken met het Rijk en gebiedspartners. Wij verwachten in de zomer van dit jaar met het Rijk te komen tot voorstellen hoe deze versnelling vorm krijgt.

Brede inzet op natuurinclusieve samenleving is nodig

Natuur is niet alleen belangrijk vanuit haar eigen intrinsieke waarde. Het geeft ons ook schoon water, een vruchtbare bodem en grondstoffen. Zonder natuur is er geen leven; zonder ecologie geen economie.

Daarom werken wij met het Rijk, maatschappelijke partners en het bedrijfsleven aan de Agenda Natuurinclusief: voor een samenleving die de natuur niet alleen waardeert maar er ook zorg voor draagt en het op een duurzame wijze benut. Om met deze agenda ook handelingsperspectief te kunnen geven hebben provincies en verschillende organisaties het Handvest 'Nederland Natuurinclusief' voorbereid: naar een natuurinclusieve samenleving in 2050. Overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke partijen staan gezamenlijk aan de lat om het oplossend vermogen van de natuur in te zetten voor de grote opgaven waar Nederland voor staat. Natuur moet een integraler onderdeel worden van de keuzes die wij maken. Niet omdat de natuur afhankelijk is van ons maar omdat wij afhankelijk zijn van en onderdeel uitmaken van de natuur.

Dit is een complexe opgave die vraagt om integraal ontwerpen op basis van een lange termijnvisie. De gezamenlijke [contourenschets](#), die de Minister naar uw Kamer heeft gestuurd, laat ook zien dat betrokken partijen die behoefte ook hebben. Hiervoor is interbestuurlijk samenwerken nodig, waarbij het gebruik van "groen en blauw" dooraderd raakt in alle beleidsopgaven. Provincies willen daarbij verdergaand investeren in de samenwerking met het Rijk, waterschappen en gemeenten, en met de betrokken maatschappelijke partners. Maar dat kan alleen als deze regering de opgaven ook integraal gaat programmeren. Dit biedt kansen voor een kwalitatief goede leefomgeving voor iedereen.

- *Provincies en partners hebben in het Handvest Natuurinclusief het Rijk gevraagd om gezamenlijk te werken aan een concrete agenda en hiervoor ook budget te reserveren. Dat betekent dat alle relevante ministeries hier stappen in kunnen zetten. Wij willen met het Rijk de mogelijkheden verkennen om natuurinclusiviteit te integreren in de woningbouw-, energie, infrastructuur en landbouwopgaven en in nieuwe beleidsuitwerking zoals het Nationaal Programma Landelijk Gebied. Wij vragen u om deze aanpak te ondersteunen.*

Ambitie bossenstrategie vraagt om sterkere financiële ruggengraat

Rijk en provincies hebben samen een Bossenstrategie opgesteld. Het bevat de gezamenlijke ambities en doelen voor bossen in Nederland en brengt in beeld op welke wijze deze ambities vorm kunnen krijgen.

De bossenstrategie draagt mede bij aan de realisatie van de opgaven in het landelijke gebied. Provincies en het Rijk bereiden de uitvoering gezamenlijk voor. De strategie richt zich onder meer op meer bos en verbetering van de kwaliteit van het bos ten behoeve van meer biodiversiteit en vergroting van de opslag van CO2. Het op te stellen aanvalsplan landschapselementen biedt kansen voor meer groenblauwe dooradering van het landelijke gebied.

De ambities zijn nu gedeeltelijk gefinancierd. Met het gezamenlijke uitvoeringsprogramma natuur hebben wij met het Rijk afspraken gemaakt over de inzet van extra geld voor de financiering van boscompensatie. De ambitie in de bossenstrategie is echter breder; om alle ambities van de bossenstrategie volledig te realiseren is meer geld nodig. Dat zou kunnen worden verbonden met de extra financiering vanuit de nieuwe transitiefondsen (win-win), of in aanvullende bronnen. Wij vragen aandacht voor de opgaven die nog niet volledig gefinancierd zijn: bosuitbreiding buiten NNN, versterking van het landschap en het klimaatbestendig maken van bossen.

- *Provincies willen graag met het Kabinet in gesprek over de realisatie en financiering van de gehele bossenstrategie. Wij vragen u om die aanpak te ondersteunen.*